

РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН
СОВЕТ РАНГАЗАРСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
САРМАНОВСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО
РАЙОНА
ул.Советская д.48, с. Рангазар, 423359.
Телефон: (85559) 4-36-54
ОКПО 93068284 ОГРН 1061687002420
ИНН/КПП 1636005415/163601001

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
САРМАН МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЬ
РАНГАЗАР АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
СОВЕТЫ
Совет урамы, 48 йорт, Рангазар авылы
423359, Телефон (85559) 4-36-54

ОКПО 93068284 ОГРН 1061687002420
ИНН/КПП 1636005415/163601001

РЕШЕНИЕ
«18» мая 2020 г.

КАРАР
№6

Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Рангазар авыл жирлегене» муниципаль берәмлекендә бюджет процессы турында нигезләмәне яна редакциядә раслау хакында

Россия Федерациясе Бюджет кодексы, 2003 елның 06 октябрендәгэ Federаль закон нигезендә. 131-ФЗ номерлы «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында», «Рангазар авыл жирлегене» муниципаль берәмлеке Уставының 32 статьясы нигезендә Рангазар авыл жирлеге Советы карап чыгарды:

1. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Рангазар авыл жирлегене» муниципаль берәмлекендә бюджет процессы турындагы нигезләмәне күшүмтә нигезендә яна редакциядә расларга.

2. «Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Рангазар авыл жирлегене» бюджет процессы турындагы нигезләмәне раслау хакында» 2012 елның 17 мартандагы 6 номерлы Рангазар авыл жирлеге Советы каарыны, 2019 елның 23 сентябрендәге 15 номерлы «Рангазар авыл жирлеге советы каарына үзгәрешләр керту турында» 2012 елның 17 мартандагы 6 номерлы «Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Рангазар авыл жирлегене» бюджет процессы турында» нигезләмәне үз көчен югалткан дип танырга.

5. Элеге каарарның үтәлешен контролльдә тотуны үз өстемә алам.

ТР Сарман муниципаль районаны
Рангазар авыл жирлеге
Совет Рәисе

Г.Б.Бариев

Совет карарына қушымта
18.05.2020 ел №6

Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Рангазар авыл жирлеге
муниципаль берәмлекендә бюджет процессы турында нигезләмә

1 бүлек. Гомуми нигезләмәләр

1 статья. Бюджет процессының хокукий нигезе

1. Элеге Нигезләмә «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» Россия Федерациясе Бюджет кодексы, 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Рангазар авыл жирлеге муниципаль берәмлеке Уставы, шулай ук Россия Федерациясе бюджет законнарының башка нормалары нигезендә эшләнгән, Рангазар авыл жирлеге муниципаль берәмлеке бюджеты проектын чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) төзү һәм карау нигезләрен һәм тәртибен (алга таба - жирлек бюджеты) билгели, жирлек бюджетының үтәлешен, аның үтәлешен тикшереп торуны, бюджет хисабын, тышкы тикшерүне, бюджет хисабын, тышкы карауны һәм раслауны билгели.

2. Элеге Нигезләмәдә кулланыла торган терминнар һәм төшенчәләр элеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән норматив хокукий актларда да шул ук әһәмияттә кулланыла.

2 статья. Жирлек бюджетының хокукий формасы

1. Авыл жирлеге бюджеты һәм аның үтәлеше турындагы хисап Рангазар авыл жирлеге муниципаль берәмлеке Советының (алга таба - жирлек Советы) карары рәвешендә эшләнә һәм раслана.

2. Жирлек советы бюджеты турында карар уставта билгеләнгән тәртиптә кул куелгеннан соң 10 көннән дә соңга калмычча рәсми бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) тиеш.

3 статья. Бюджет классификациясе

1. Жирлек бюджетын төзү һәм үтәү, бюджет хисабын төзү Россия Федерациясендә билгеләнгән бюджет классификациясе нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Россия Федерациясе бюджетлары керемнәрен классификацияләү, Россия Федерациясе бюджетлары чыгымнарын классификацияләү, Россия

Федерациясе бюджетлары кытлыкларын финанслау чыганакларын классификацияләу, гавами-хокукый берәмлекләр операцияләрен классификацияләу өлешендә Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары өчен бердәм булып тора.

3. Бюджет керемнәренең баш администраторларының исемлеге hәм кодлары жирлек бюджеты түрүндә жирлек Советы карары белән раслана.

Жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүчеләр исемлеге, чыгымнарның ведомство структурасы составында, жирлек советы карары белән билгеләнә.

Бюджетның максатчан статьялары hәм чыгымнары төрләре исемлеге hәм кодлары чыгымнарның ведомство структурасы составында жирлек бюджеты түрүндә жирлек Советы карары белән яисә билгеләнгән тәртиптә раслана

Бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының статьялары hәм төрләре исемлеге, бюджет кытлыгын финанслау чыганакларын раслаганды, жирлек бюджеты түрүндә жирлек Советы карары белән раслана.

4 статья. Бюджет процессы принциплары hәм этаплары

1. Жирлектәге бюджет процессы Россия Федерациясенең бюджет системасы принципларына нигезләнә.

2. Бюджет процессының төп этаплары булып тора:

- 1) жирлек бюджеты проектын төзү;
- 2) жирлек бюджетын карау hәм раслау;
- 3) жирлек бюджеты үтәлеше;
- 4) жирлек бюджеты үтәлешен контролльдә тоту;
- 5) бюджет исәбен гамәлгә ашыру;
- 6) бюджет хисабын төзү, тышкы тикшерү, карау hәм раслау.

5 статья. Бюджет процессында катнашучылар hәм аларның бюджет вәкаләтләре

1. Бюджет процессында катнашучылар булып торалар:

- 1) муниципаль берәмlek башлыгы;
- 2) жирлек Советы;
- 3) Рангазар авыл жирлегеге муниципаль берәмлекке Башкарма комитеты (алга таба - Башкарма комитет);
- 4) Рангазар авыл жирлегенең Ревизия комиссиясе (алга таба-Ревизия комиссиясе);
- 5) бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бүлүчеләр;
- 6) бюджет керемнәре баш администраторлары, администраторлары;

- 7) бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары, администраторлары;
- 8) бюджет акчаларын алушылар.

2. Муниципаль берәмлек башлыгы Рангазар авыл жирлеге (алга таба - жирлек)муниципаль берәмлекенең бюджет, салым һәм бурыч сәясәтен билгели

3. Жирлек советы:

- 1) жирлек бюджетын һәм аның үтәлеше турындагы хисапны карый һәм раслый;
- 2) жирлекнен үсеш планнарын һәм программаларын кабул итә, аларның үтәлеше турында отчетлар раслый;
- 3) жирлек бюджеты чыгымнарының муниципаль минималь социаль стандартларын һәм башка нормативларын раслый;
- 4) жирле салымнар һәм жыемнар кертә, алар буенча ставкалар күләмен билгели һәм салымнар һәм жыемнар турындагы законнарда билгеләнгән хокуклар чикләрендә аларны түләү буенча ташламалар бирә;
- 5) бурыч алулар максатлары, формалары, суммалары турында каарлар кабул итә;
- 6) жирлек бюджеты үтәлешен контролльдә тота;
- 7) заказларны урнаштыру турында Россия Федерациясе законнары, жирлек уставы һәм жирлекнен башка муниципаль хокукый актлары нигезендә муниципаль заказны формалаштыру, урнаштыруны тәэмин итү, үтәү һәм үтәлешен контролльдә тоту тәртибен билгели;
- 8) юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләрдән тыш), индивидуаль эшкуарларга, физик затларга - товар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләргә субсидияләр бирү тәртибен һәм шартларын билгели;
- 9) жирлек бюджеты үтәлешен контролльдә тотучы органнарның хокукый статусын формалаштыра һәм билгели;
- 10) үз вәкаләтләрен дайми нигездә гамәлгә ашыручы депутатларның, жирле үзидарәнең сайланулы органнары әгъзаларының, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфай затларының, муниципаль хезмәткәрләрнен, муниципаль унитар предприятиеләр һәм муниципаль учреждениеләр хезмәткәрләренең хезмәт өчен түләү күләмнәрен һәм шартларын билгели;
- 11) башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра

1) Башкарма комитет житәкчесе:

- а) жирлек бюджеты проектын төзүне, жирлек бюджеты үтәлешен, шул исәптән жирлек бюджеты керемнәрен жыюны тәэмин итә;
- б) жирлек Советы раславына жирлек бюджеты турындагы каар проектиның һәм аның үтәлеше турындагы хисапны тәкъдим итә;
- в) Башкарма комитетның финанс ресурслары белән эш итә;
- г) Россия Федерациясе Бюджет законнары нигезендә жирлек бюджеты

үтәлеше өчен жараплы;

д) жирлек бюджетына муниципаль бурыч алулар жәлеп итү турында шартнамәләр, шулай ук жирлек бюджеты акчаларын бири туринде шартнамәләр төзи;

е) жирлек Советына жирлекнең социаль-икътисади үсеш планнарын һәм программаларын раслау, аларның үтәлеше турындағы хисапларны раслау туринде жирлек Советы каарлары проектларын билгеләнгән тәртиптә кертә;

ж) жирлекнең чыгым йөкләмәләре реестрын алыш бару тәртибен билгели;

з) Рангазар авыл жирлеге муниципаль берәмлеге бюджеты алдында акчалата йөкләмәләр буенча бурычларны бетерү тәртибен билгели;

и) Башкарма комитет тарафыннан финанс тикшерүе формаларын һәм тәртибен билгели;

к) Россия Федерациясе бюджет законнарында һәм аның нигезендә кабул ителгән муниципаль хокукий актларда, шулай ук әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

2) Башкарма комитет:

а) жирлек бюджеты проектын төзүне, жирлек бюджеты үтәлешен гамәлгә ашыра;

б) жирлек бюджетының жыелма бюджет язмасын төзи һәм төгәлләштерә;

в) жирлекнең чыгым йөкләмәләре реестрын алыш бара;

г) жирлек бюджеты проектын һәм жирлек бюджеты үтәлеше турындағы хисапны төзү өчен кирәkle материалларны баш бүлүчеләр, алар белән эш итүчеләр һәм алучылардан ала;

е) принципалның финанс торышына анализ ясый;

ж) муниципаль бурыч кенәгәсен алыш баруны гамәлгә ашыра;

з) жирлек бюджеты акчаларын алучыларның бюджет акчалары белән операцияләре, жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары администраторларының акчалары белән, шулай ук бюджет кредитларын, бюджет инвестицияләрен һәм муниципаль гарантияләрне алучыларның бюджет акчаларын бүләп бири, алу, максатчан файдалану һәм кире кайтару шартларын үтәүне финанс контролен гамәлгә ашыра;

1) жирлек бюджеты чарапары белән операцияләр башкара;

к) жирлек бюджеты үтәлеше туринда хисап төзи;

л) жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүчеләрдән, бүлүчеләрдән, алучылардан жирлек бюджеты акчаларын файдалану туринда хисапларны һәм әлеге акчаларны алу, күчерү, күчерү һәм куллану белән бәйле башка мәгълүматларны билгеләнгән формалар буенча бириүне таләп итү хокукуна ия;

м) кредит оешмаларыннан жирлек бюджеты акчалары белән операцияләр туринда мәгълүмат ала;

н) бюджет процессының тиешенчә үтәлмәве туринда кисәтүләр чыгара.

о) үз карамагындағы бюджет акчаларын алучылар һәм бүлүчеләр

исемлеген төзи;

п) бюджет йөклөмәләре лимитын баш бүлүчеләр, бүлүчеләр hэм алучылар өчен билгели;

р) бюджет ассигнованиеләрен hэм (яисә) бюджет йөклөмәләре лимитларын бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә житкерү тәртибен билгели;

1) Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы, Федераль салым хезмәте, Татарстан Республикасы буенча Федераль казначылык идарәсе, Сарман муниципаль районның Финанс-бюджет палатасы белән бюджет мәсъәләләре буенча үзара хезмәттәшлекне гамәлгә ашира;

т) жирлекнең социаль-икътисади үсешенә агымдагы анализ ясый;

у) Чираттагы финанс елына hэм план чорына жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразын эшләүдә катнаша;

ф) жирлекнең жыелма финанс балансын фаразлауда катнаша;

х) адреслы инвестицион программаны төзүдә катнаша;

ц) капитал төзелеш өчен акча бүләп бирү буенча тәкъдимнәр кертә;

ч) банк гарантиясенең ышанычлылыгын (ликвидлылыгын) бәяләү тәртибен, юридик зат йөклөмәләрен үтәүне тәэмин итү ысулы буларак бирелә торган поручительстволарны билгели;

ш) субсидияләрнең максатчан кулланылышын контролльдә тотуны тәэмин итә

щ) Россия Федерациясе Бюджет законнары, Татарстан Республикасы законнары, жирлек уставы, башка муниципаль хокукый актлар, шулай ук әлеге Нигезләмә нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашира.

5. Ревизия комиссиясе:

1) жирлек бюджеты үтәлешен контролльдә тота;

2) жирлек бюджеты үтәлеше турында еллык хисапка бәяләмә әзерли;

3) жирлек бюджеты проектына, озак сроклы максатчан программаларга hэм бюджет мөнәсәбәтләре өлкәсендә муниципаль хокукый актларга экспертиза үткәрә;

4) Россия Федерациясе бюджет законнарында hэм аның нигезендә кабул ителгән муниципаль хокукый актларда, шулай ук әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашира.

6. Бюджет акчаларын баш бүлүче:

1) бюджет акчаларын файдалануның нәтиҗәлелеген, адреслылыгын hэм максатчан характерын үзе раслаган бюджет ассигнованиеләре hэм бюджет йөклөмәләре лимитлары нигезендә тәэмин итә;

2) үз карамагындагы бюджет акчаларын алучылар hэм бүлүчеләр исемлеген төзи;

3) расланган бюджет йөклөмәләре лимитлары hэм бюджет ассигнованиеләре чикләрендә үтәлергә тиешле чыгым йөклөмәләре реестрын алыш бара;

4) жирлек бюджетының тиешле чыгымнарын планлаштыра, бюджет

ассигнованиеләрен нигезли;

5) бюджет язмасын төзи, раслый һәм алыш бара, бюджет ассигнованиеләрен, ведомство карамагындагы бюджет акчаларын алучылар һәм бүлүчеләр буенча бюджет йөкләмәләре лимитларын бүлә һәм жирлек бюджетының тиешле өлешен үти;

6) бюджет йөкләмәләре лимитларын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

7) жыелма бюджет язмасын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

8) казна учреждениеләре булып торучы бюджет акчаларын алучыларның ведомство буйсынуындагы бюджет сметаларын раслау тәртибен билгели;

9) муниципаль биремнәр төзи һәм раслый;

10) субвенцияләр, бюджетара субсидияләр һәм билгеләнгән башка субсидияләр алучыларның үтәлешен контролльдә тотуны тәэммин итә

11) үз эшчәнлеге өлкәсендә ведомство финанс контролен оештыра һәм гамәлгә ашыра;

12) бюджет акчаларын баш бүлүченен бюджет хисабын формалаштыра;

13) муниципаль берәмлек исеменнән ана буйсынган бюджет акчаларын алучыларның акчалата йөкләмәләре буенча жавап бирә;

14) судта муниципаль берәмлек исеменнән муниципаль берәмлек дәгъвалары буенча жавап биручे вәкиле буларак чыгыш ясый:

а) жирле үзидарә органнарының яисә әлеге органнарының вазыйфаи затларының законсыз гамәлләре (гамәл кылмау) нәтиҗәсендә, ведомствога каравы буенча, шул исәптән законга яки башка хокукый актка туры килми торган жирле үзидарә органнары актларын бастырып чыгару нәтиҗәсендә, физик затка яисә юридик затка китерелгән зыянны каплау турында;

б) аның акчалата йөкләмәләрен үтәү өчен үзенә буйсынган бюджет акчаларын алучыга житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары житмәгәндә аның казна учреждениесе булып торучы бюджет йөкләмәләре лимитлары житмәгәндә тапшырыла торган бюджет йөкләмәләре;

в) Россия Федерациясе, Россия Федерациясе субъектына, муниципаль берәмлеккә башка дәгъвалар буенча, алар буенча Федераль закон нигезендә тиешле гавами-хокукый берәмлек мәнфәгатьләрен Россия Федерациясе Бюджет законнары нигезендә федераль бюджет, Россия Федерациясе субъекты бюджеты, муниципаль берәмлек бюджеты акчаларын баш бүлүченен вәкаләтләрен гамәлгә ашыруchy орган тәкъдим итә.

15) Россия Федерациясе бюджет законнарында һәм аның нигезендә кабул ителә торган муниципаль хокукый актларда, шулай ук әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

7. Бюджет акчаларын бүлүче:

1) жирлек бюджетының тиешле чыгымнарын планлаштыра;

2) бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмәләре лимитларын

ведомство карамагындағы бюджет акчаларын алучылар һәм (яки) бүлүчеләр буенча бүлә һәм жирлек бюджетының тиешле өлешен үти;

3) бюджет акчаларын баш бүлүчегә бюджет язмасын формалаштыру һәм үзгәрту буенча тәкъдимнәр кертә;

4) бюджет акчаларын тиешле баш бүлүче тарафыннан билгеләнгән очракта һәм тәртиптә бюджет акчаларын баш бүлүченең үз карамагындағы аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

8. Жирлек бюджеты керемнәре баш администраторы:

1) жирлек бюджеты керемнәре администраторлары исемлеген төзи;

2) жирлек бюджеты проектын һәм (яки) урта сроклы финанс планын төзү өчен кирәkle белешмәләр тапшыра;

3) касса планын төзү һәм алып бару өчен белешмәләр бирә;

4) жирлек бюджеты керемнәре баш администраторының бюджет хисабын формалаштыра һәм тапшыра;

5) Россия Федерациясе бюджет законнарында һәм аның нигезендә кабул ителә торган муниципаль хокукий актларда, шулай ук әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

9. Бюджет керемнәре администраторы:

1) исәп-хисапның дөреслегенә, бюджетка, пеняларга һәм алар буенча штрафларның тулы һәм үз вакытында башкарылуына исәп-хисап ясауны, исәпкә алуны һәм контрольне гамәлгә ашыра;

2) бюджетка түләүләр, пенялар һәм штрафлар буенча бурычларны түләтүне гамәлгә ашыра;

3) бюджетка, пеняларга һәм штрафларга артык түләнгән (түләттерелгән) түләүләрне, шулай ук мондый кире кайтаруны вакытында башкармаган өчен процентларны һәм артык алынган суммаларга исәпләнгән процентларны кире кайтару турында карап кабул итә һәм Россия Федерациясе Финанс министрлыгы билгеләгән тәртиптә кире кайтаруны гамәлгә ашыру өчен Федераль казначылык органына йөкләмә бирә;

4) Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына түләүләр исәбе (төгәлләштерү) турында карап кабул итә һәм Федераль казначылык органына хәбәрнамә бирә;

5) бюджет керемнәренең баш администраторы билгеләгән очракта һәм тәртиптә жирлек бюджеты керемнәренең баш администраторына жирлек бюджеты керемнәренең тиешле баш администраторы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен кирәkle белешмәләр һәм бюджет хисаплылыгын төзи һәм тапшыра;

6) физик һәм юридик затлар тарафыннан дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр өчен, шулай ук Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары керемнәрен формалаштыру чыганагы булган башка түләүләрне

түлэү өчен кирәкле мэгълүматны, билгелэнгэн тәртип нигезендэ, дэүлэт hэм муниципаль түлэулэр турында Дэүлэт мэгълүмат системасына бирэ;

7) Россия Федерациисе бюджет законнарында hэм аныц нигезендэ кабул ителэ торган муниципаль хокукий актларда, шулай ук өлдөг Нигезлэмэдэ билгелэнгэн башка бюджет вэкалэтлэрэн гамэлгэ ашыра.

10. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларыныц баш администраторы:

1) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларыныц үзенэ буйсынучы администраторлары исемлеген төзи;

2) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары буенча керемнэрне hэм түлэулэрне планлаштыруны (фаразлауны) гамэлгэ ашыра;

3) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларын түлэү өчен бүлэп бирелгэн ассигнованиелэрне куллануныц адресслэлигын hэм максатчан харктерын тээмийн итэ;

4) бюджет кытлыгын финанслау чыганакларыныц ведомство буйсынуындагы администраторларына бюджет ассигнованиелэрэн бүлэ hэм жирлек бюджетыныц тиешле өлешен үти;

5) үз эшчэнлеге өлкэсендэ ведомство финанс контролен оештыра hэм гамэлгэ ашыра;

6) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларыныц баш администраторыныц бюджет хисабын формалаштыра.

11. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары администраторы:

1) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары буенча керемнэрне hэм түлэулэрне планлаштыруны (фаразлауны) гамэлгэ ашыра;

2) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары бюджетына керүнен тулылыгын hэм үз вакытында керүн контрольдэ tota;

3) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджетка керүне hэм бюджеттан түлэулэрне тээмийн итэ;

4) бюджет хисабын формалаштыра hэм тапшыра;

5) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларыныц тиешле баш администраторы тарафыннан билгелэнгэн очракта hэм тәртиптэ бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары баш администраторыныц аерым бюджет вэкалэтлэрэн гамэлгэ ашыра, аныц карамагында булган бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары баш администраторыныц аерым бюджет вэкалэтлэрэн гамэлгэ ашыра;

6) Россия Федерациисе бюджет законнарында hэм аныц нигезендэ кабул ителэ торган муниципаль хокукий актларда, шулай ук өлдөг Нигезлэмэдэ билгелэнгэн башка бюджет вэкалэтлэрэн гамэлгэ ашыра.

12. Бюджет акчаларын алучы:

- 1) бюджет сметасын төзи һәм башкара;
- 2) бюджет йөкләмәләренең һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләре чикләрендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә һәм (яисә) үти;
- 3) үзендә каралган бюджет ассигнованиеләрен куллануның нәтижәлелеген, максатчан характеристын тәэммин итә;
- 4) бюджет акчаларын баш бүлүчегә (бүлүчегә) бюджет язмасын үзгәрту буенча тәкъдимнәр кертә;
- 5) бюджет исәбен алыш бара яисә килешү нигезендә әлеге вәкаләтне башка муниципаль учреждениегә (үзәкләштерелгән бухгалтериягә) тапшыра;
- 6) бюджет акчаларын алучының бюджет акчаларын баш бүлүчегә (бүлүчегә) тиешле бюджет хисаплылыгын төзи һәм тапшыра;
- 7) Россия Федерациясе бюджет законнарында һәм аның нигезендә кабул ителә торган муниципаль хокукий актларда, шулай ук әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

6 статья. Казна учреждениеләренең хокукий хәле үзенчәлекләре

1. Казна учреждениесе, әгәр Россия Федерациясе законнарында башкача билгеләнмәгән булса, бюджет акчаларын баш бүлүченен (бүлүченен) бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручи жирле үзидарә органы карамагында тора.

Бюджет акчаларын алучының аларга бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда казна учреждениесенең үз карамагындагы бюджет акчаларын баш бүлүче (бүлүче) белән үзара хезмәттәшлеге нигезендә гамәлгә ашырыла

2. Казна учреждениесе эшчәнлеген финанс яғыннан тәэммин итү жирлек бюджеты һәм бюджет сметасы нигезендә башкарыла.

3. Казна учреждениесе, бары тик аның гамәлгә қую документында каралган булса гына, керем китерә торган эшчәнлекне башкара ала. Күрсәтелгән эшчәнлектән алышган керемнәр жирлек бюджетына керә.

4. Казна учреждениесе аңа туры китереп ачылган шәхси счетлар аша бюджет чаралары белән операцияләр башкара

5. Казна учреждениесе тарафыннан бюджет акчалары хисабына үтәлергә тиешле муниципаль контрактларны, башка шартнамәләрне төзү һәм түләү казна учреждениесенә житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә, әгәр башкасы билгеләнмәгән булса, муниципаль берәмлек исеменнән башкарыла

Казна учреждениесе тарафыннан муниципаль контрактлар, башка шартнамәләр төзегәндә әлеге өлеш таләпләрен бозу аларны казна

учреждениесе карамагында булган бюджет акчаларын баш бүлүченен (бүлүченен) бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручи жирле үзидарә органы дәгъвасы буенча суд тарафыннан гамәлдә түгел дип тану өчен нигез булып тора.

6. Бюджет акчаларын алучы буларак казна учреждениесенә, бюджет акчаларын баш бүлүче (бүлүче) буларак, казна учреждениесе тарафыннан төзелгән муниципаль контрактлардан, башка килешүләрдән килеп чыга торган бюджет йөкләмәләрен (элек житкерелгән лимитларын киметкән очракта, казна учреждениесе Дәүләт һәм муниципаль ихтыяжлар өчен заказлар урнаштыру турында Россия Федерациясе законнары нигезендә муниципаль контрактларның, башка килешүләрнен бәясе һәм (яки) күләме буенча яңа шартлар урнаштыруны тәэммин итәргә тиеш.

Муниципаль контрактның, башка килешүнен ягы казна учреждениесеннән бары тик муниципаль контрактның, башка килешүнен шартларын үзгәртүгә турыдан-туры бәйле фактта тотылган зыянны гына каплауны таләп итәргә хокуклы.

7. Казна учреждениесенә аның акчалата йөкләмәләрен үтәү өчен житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары житмәгәндә, мондый йөкләмәләр буенча муниципаль берәмlek исеменнән тиешле казна учреждениесе карамагында булган бюджет акчаларын баш бүлүченен бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручи жирле үзидарә органы жавап бирә.

8. Казна учреждениесе судта гариза бирүче һәм жавап бирүче буларак мөстәкыйль чыгыш ясый.

9. Казна учреждениесе башкарма документта күрсәтелгән акчалата йөкләмәләрнен үтәлешен тәэммин итә

10. Казна учреждениесе кредитлар (заемнар) алырга, кыйммәтле кәгазыләр алырга хокуклы түгел. Казна учреждениесенә субсидияләр һәм бюджет кредитлары бирелми.

11. Әлеге статьяда билгеләнгән нигезләмәләр, Россия Федерациясе бюджет законнары нигезләмәләрен исәпкә алып, жирле үзидарә органнарына (муниципаль органнарга) кагыла.

7 статья. Финанс контролен гамәлгә ашыручи жирле үзидарә органнары

1. Финанс контролен гамәлгә ашыручи органнар булып тора;
- 1) жирлек Советы;
- 2) Ревизия комиссиясе;
- 3) Башкарма комитет;

- 4) бюджет акчаларын баш бүлүче;
- 5) бюджет керемнәренең баш администраторы;
- 6) бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторы.

2. Авыл жирлеге Советы башкара:

- 1) авыл жирлеге бюджеты турында жирлек Советы Каары проектын һәм бюджет - финанс өлкәсендә жирлек Советының башка каарлары проектларын тикшерү һәм раслау барышында алдан тикшерү;
- 2) агымдагы контроль-жирлек бюджеты турындагы каарның аерым мәсьәләләрен тикшерү барышында;
- 3) киләсе контроль - жирлек бюджеты үтәлеше турындагы отчетларны карау һәм раслау барышында.

3. Ревизия комиссиясе финанс контролен тормышка ашыра нигезендә

4. Башкарма комитет тарафыннан финанс контролен гамәлгә ашыру формалары һәм тәртибе билгеләнә

5. Бюджет акчаларын баш бүлүчеләр бюджет акчаларын дөрес, максатчан, нәтиҗәле файдалануны тәэммин итү өлешендә ведомство буйсынуындагы бюджет акчаларын бирүчеләр (алучылар) артыннан финанс контролен гамәлгә ашыралар.

Бюджет акчаларын баш бүлүчеләр субсидияләр, субвенцияләрне аларны алучылар тарафыннан күрсәтелгән акчаларны биргәндә билгеләнгән шартлар һәм максатлар нигезендә куллануны тикшереп торалар.

Бюджет акчаларын баш бүлүчеләр ведомство карамагындагы бюджет акчаларын һәм муниципаль унитар предприятиеләрне тикшерергә хокуклы.

6. Бюджет керемнәренең баш администраторлары керемнәр белән идарә итү функцияләрен гамәлгә ашыру буенча бюджет керемнәре администраторлары тарафыннан финанс контролен гамәлгә ашыралар.

Бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары ведомство буйсынуында булган администраторлар тарафыннан бюджет кытлыгын финанслау чыганакларын каплау буенча бюджеттан касса түләүләрен гамәлгә ашыруны финанс контролен гамәлгә ашыралар.

Бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары ведомство буйсынуындагы бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары администраторларына тикшерүләр үткәрергә хокуклы.

1. Жирлек бюджеты керемнәренә салым керемнәре, салым булмаган керемнәр һәм кире кайтарылмый торган керемнәр керә.

2. Жирлек бюджетына салымнар һәм жыемнар турындагы Россия Федерациясе законнары нигезендә жирлек Советы тарафыннан билгеләнә торган түбәндәге жирле салымнардан салым керемнәре күчерелә:

- 1) жир салымы-норматив буенча 100 процент;
- 2) физик затлар мөлкәтенә салым - норматив буенча 100 процент.

3. Жирлек бюджетына федераль салымнардан һәм жыемнардан, шулай ук Россия Федерациясенең бюджет законнары нигезендә региональ салымнардан салым керемнәре күчерелә.

58 статьяның 1 пункты нигезендә жирлек бюджетына федераль салымнардан һәм жыемнардан, шул исәптән махсус салым режимнарында каралган салымнардан салым керемнәре күчерелә

4. Жирле бюджетларның салым булмаган керемнәре 41, 42, 46 һәм 62 статьялар нигезендә формалаша

5. Жирлек советы каары белән жирле салымнар кертелә, алар буенча салым ставкалары билгеләнә һәм жирлек Советына салымнар һәм жыемнар турында Россия Федерациясе законнары белән бирелгән хокуклар кысаларында жирле салымнар буенча салым ташламалары бирелә.

6. Жирлек Советының жирле салымнар турындагы каарларга, жирлек Советының бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайта салучы, чираттагы финанс елында һәм план чорында үз көченә кергән бюджет керемнәрен үзгәртүгә китерә торган каарларына үзгәрешләр кертү турындагы каары жирлек советына чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турында каар проекты кертелгәнчегә кадәр 10 көннән дә соңга калмыйча кабул ителергә тиеш.

7. Авыл жирлеге Советының жирле салымнар турындагы каарына агымдагы финанс елы дәвамында үз көченә керүне күздә тоткан үзгәрешләр кертү бары тик агымдагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турындагы каарларга тиешле үзгәрешләр кертелгән очракта гына рөхсәт ителә.

8.Жирлек Советының Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларының керемнәрен (чыгымнарын) үзгәртүгә китерә торган жирлек Советы каарын жирлек Советына кертелгән көннән соң кабул ителгән салымнар һәм жыемнар турындагы каарына үзгәрешләр кертүне күздә тоткан каарларында жирлек Советының күрсәтелгән каарларының үз көченә керүе турында чираттагы финанс елыннан соң килүче елның 1

гыйнварыннан да соңга калмыйча нигезләмәләр булырга тиеш.

9 статья. Жирлек бюджеты чыгымнары

1. Жирлек бюджеты чыгымнарын формалаштыру Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән дәүләт хакимиите органнарының, Татарстан Республикасы дәүләт хакимиите органнарының һәм жирле үзидарә органнарының вәкаләтләрен чикләүгә бәйле чыгым йөкләмәләре нигезендә гамәлгә ашырыла, аларны үтәү Россия Федерациясе законнары, шартнамәләр һәм килешүләр нигезендә чираттагы финанс елында һәм план чорында жирлек бюджеты акчалары исәбеннән башкарылырга тиеш.

2. Бюджет ассигнованиеләренә ассигнованиеләр керә:

- 1) муниципаль хезмәтләр күрсәтү (эшләр башкару), шул исәптән муниципаль ихтияжлар өчен товарлар китерүгә, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль контрактлар өчен түләүгә ассигнованиеләр;
- 2) халыкны социаль тәэммин итү;
- 3) муниципаль учреждениеләр булмаган юридик затларга бюджет инвестицияләре бири;
- 4) юридик затларга (дәүләт (муниципаль) учреждениеләренә субсидияләрдән тыш), шәхси эшмәкәрләргә, физик затларга - товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләргә субсидияләр бири;
- 5) бюджетара трансферлар бири;
- 6) халыкара хокук субъектларына түләүләр, взнослар, түләүсез күчерүләр бири;
- 7) муниципаль бурычка хезмәт күрсәтү;
- 8) жирле үзидарә органнарының яисә бу органнарының вазыйфаи затларының законсыз гамәлләре (гамәл кылмау) нәтиҗәсендә гражданга яисә юридик затка китерелгән зыянны каплау турында муниципаль берәмлеккә карата дәгъвалар буенча суд актларын үтәү.

3. Муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) бюджет ассигнованиеләренә ассигнованиеләр керә:

- 1) казна учреждениеләре функцияләрен үтәүне тәэммин итү, шул исәптән физик һәм (яки) юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтү (эшләр башкару) буенча да;
- 2) физик һәм (яисә) юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) бәйле норматив чыгымнары каплауга субсидияләр бириүне дә кертеп, бюджет һәм автоном учреждениеләргә субсидияләр бири;
- 3) муниципаль учреждениеләр булмаган коммерциячел булмаган оешмаларга, шул исәптән күрсәтелгән оешмалар тарафыннан физик һәм (яки) юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) шартнамәләр (килешүләр) нигезендә субсидияләр бири;
- 4) муниципаль милек объектларына (муниципаль унитар

предприятиелэрдэн тыш) бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыру;

5) муниципаль ихтыяжлар өчен товарлар сатып алу (казна учреждениесе функцияләрен үтәүне тәэмин итү өчен бюджет ассигнованиеләреннән тыш), шул исәптән физик һәм юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәту максатларында.

4. Муниципаль бирем үз эченә алырга тиеш:

күрсәтелә торган муниципаль хезмәтләрнең (башкарыла торган эшләрнең) сыйфатын һәм (яки) күләмен (эчтәлеген) характерлаучы күрсәткечләр;

муниципаль биремнең үтәлешен контролъдә тоту тәртибе, шул исәптән аны вакытыннан алда туктату шартлары һәм тәртибе;

муниципаль биремнең үтәлеше турындагы хисапка карата таләпләр.

Физик һәм юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль йөкләмә шулай ук үз эченә алырга тиеш:

тиешле хезмәтләрне кулланучылар булып торучы физик һәм (яки) юридик затларның категорияләрен билгеләү;

тиешле хезмәтләр күрсәту тәртибе;

физик яки юридик затлар тарафыннан тиешле хезмәт күрсәтүләр өчен түләүгә ин чик бәяләр (тарифлар), әгәр Россия Федерациясе законнарында аларны түләүле нигездә күрсәту каралган булса, яисә күрсәтелгән бәяләрне (тарифларны) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән очракларда билгеләү тәртибе.

5. Муниципаль бурыч күрсәткечләре муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру, казна учреждениесенең бюджет сметасын төзегәндә, шулай ук муниципаль заданиене үтәүгә бюджет яки автоном учреждение тарафыннан субсидияләр күләмен билгеләү өчен бюджет проектларын төзегәндә кулланыла.

6. Муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) муниципаль бурыч чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты расланган очракта (бюджет проектын төзегәндә төгәлләштерергә мөмкин булган очракта) бер елга кадәр, Башкарма комитет каары белән билгеләнгән тәртиптә төзелә.

Муниципаль бирем бюджет һәм автоном учреждениеләр, шулай ук Башкарма комитет тарафыннан билгеләнгән казна учреждениеләре өчен төзелә.

7. Муниципаль йөкләмәнең үтәлешен финанс яғыннан тәэмин итү жирлек бюджеты акчалары исәбеннән Башкарма комитет каары белән билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

8. Казна учреждениеләре функцияләрен үтәүне тәэмин итү үз эченә ала:

- 1) казна учреждениеләре хезмәткәрләренең хезмәт өчен түләү, жирле үзидарә органнары хезмәткәрләренең, муниципаль вазыйфаларны биләүче затларның, муниципаль хезмәткәрләрнең, башка категория хезмәткәрләренең акчалата кереме (акчалата бүләк, эш хакы), хезмәт шартнамәләре (хезмәт контрактлары, контрактлары) һәм Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары һәм муниципаль хокукий актлар нигезендә командировка һәм башка түләүләр;
- 2) муниципаль ихтыяжлар өчен товарлар белән тәэмин итү, эшләр башкару, хезмәтләр күрсәтү өчен түләү;
- 3) Россия Федерациясе бюджет системасына салымнарны, жыемнарны һәм башка мәжбүри түләүләрне түләү;
- 4) үз эшчәнлеген гамәлгә ашырганда казна учреждениесе китергән зыянны каплау.

9. Дәүләт һәм муниципаль ихтыяжлар өчен товарлар китерүгә, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә заказлар урнаштыру Россия Федерациясе законнары нигезендә башкарыла.

Бюджет акчаларын алучылар муниципаль контрактлар төзemicә гамәлгә ашырылган сатып алулар реестрын алыш барырга тиеш.

Муниципаль контрактлар төзemicә гамәлгә ашырылган сатып алулар реестрларында сатып алына торган товарларның, эшләр һәм хезмәт күрсәтүләрнең кыскача исеме; тәэминатчыларның, подрядчыларның һәм хезмәтләрне башкаручыларның атамасы һәм урнашуы; сатып алу бәясе һәм датасы булырга тиеш.

10. Жирлек Советының бюджет турындагы каарында бюджеттан акча бирү шартлары билгеләнергә мөмкин, алар нигезендә мондый акчаларны бирү башкарма комитет каары белән билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Күрсәтелгән бюджет ассигнованиеләрен һәм (яисә) бюджет йөкләмәләре лимитларын бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә житкерү тәртибе финанс органы тарафыннан билгеләнә.

Күрсәтелгән тәртипне расланчы, тиешле бюджет ассигнованиеләрен һәм (яисә) бюджет йөкләмәләре лимитларын бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә (булүчеләргә) яисә алучыларга житкерү рөхсәт ителми.

Әлеге өлештә күрсәтелгән шартларның үтәлешен контролъдә тоту бюджет акчаларын баш бүлүче тарафыннан башкарыла.

11. Халыкны социаль тәэмин итүгэ бюджет ассигнованиеләренә гражданнарга социаль түләүләр бирүгэ яисә гражданнарга социаль ярдәм чараларын гамәлгә ашыру максатларында гражданнар файдасына товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуга бюджет ассигнованиеләре керә.

Халыкны социаль тәэмин итү гавами норматив йөкләмәләр кабул иту юлы белән гамәлгә ашырылырга мөмкин.

12. Юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләрдән тыш), индивидуаль эшмәкәрләргә, физик затларга - товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүгэ, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгэ бәйле чыгымнарны яисә алышмаган керемнәрне каплау максатларында түләүсез һәм кире кайтарылмы торган нигездә бирелә.

Юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләрдән тыш), индивидуаль эшмәкәрләргә, физик затларга - товар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләргә - жирлек бюджеты турында жирлек Советы каарында һәм аның нигезендә кабул ителә торган башкарма комитет каарларында каралган очракларда һәм тәртиптә жирлек бюджетыннан бирелә.

Юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләрдән тыш), индивидуаль эшмәкәрләргә, физик затларга - товар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләргә субсидияләр бириune жайга салучы муниципаль хокукий актлар билгеләнергә тиеш:

- 1) субсидияләр алу хокуына ия юридик затларны (муниципаль учреждениеләрдән тыш), индивидуаль эшкуарларны, физик затларны - товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләрне сайлап алу критерийлары һәм категорияләре;
- 2) субсидияләр бириү максатлары, шартлары һәм тәртибе;
- 3) аларны биргәндә билгеләнгән шартлар бозылган очракта субсидияләрне кире кайтару тәртибе.

13. Жирлек бюджетында бюджет һәм автоном учреждениеләргә муниципаль хезмәтләр күрсәтү (эшләр башкару) белән бәйле норматив чыгымнарны каплауга субсидияләр карала.

Жирлек бюджетыннан бюджет һәм автоном учреждениеләргә башка максатларга субсидияләр бирелергә мөмкин.

Жирлек бюджетыннан күрсәтелгән субсидияләр куләмен һәм шартларын билгеләү тәртибе башкарма комитет каары белән билгеләнә.

14. Жирлек Советы каарында жирлек бюджеты турындагы каарда муниципаль учреждениеләр булмаган башка коммерцияле булмаган

оешмаларга субсидияләр каралырга мөмкин.

Жирлек бюджетыннан күрсәтелгән субсидияләр күләмен билгеләү һәм бирү тәртибе Башкарма комитет каары белән билгеләнә.

15. Муниципаль милекнең капиталъ төзелеш объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре муниципаль учреждениеләрнең һәм муниципаль унитар предприятиеләрнең төп чарапарына капитал салулар рәвешендә озак сроклы максатчан программалар, шулай ук Башкарма комитетның муниципаль хокукий актлары нигезендә яисә Башкарма комитет тарафыннан билгеләнгән тәртиптә жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүчеләрнең каарлары белән карала.

Муниципаль милектәге капиталъ төзелеш объектларына бюджет инвестиацияләрен әзерләү һәм гамәлгә ашыру турында каарлар Башкарма комитет тарафыннан кабул ителә.

Хужалық алыш бару хокукуна нигезләнгән муниципаль унитар предприятиегә бюджет инвестиацияләре бирү муниципаль унитар предприятиенең устав фондын дәүләт (муниципаль) унитар предприятиеләре турындагы законнарда билгеләнгән тәртиптә арттыруга кiterә.

Оператив идарә итү хокукуна нигезләнгән муниципаль унитар предприятиегә, автоном һәм бюджет учреждениесенә бюджет инвестиацияләре бирү оператив идарә итү хокукунда булган төп чарапарның, муниципаль унитар предприятиенең, автоном һәм бюджет учреждениесенең бәясен тиешле күләмдә арттыруга кiterә.

Әлеге өлешнең дүртенче абзацында күрсәтелгән бюджет инвестиацияләрен бирү башкарма комитет каары белән билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Төп акчаларга капитал салу рәвешендә муниципаль милек объектларына бюджет инвестиацияләре концессион килешүләр нигезендә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

Жирлек бюджеты турында һәм (яисә) жыелма бюджет язмасында муниципаль милек объектларына бюджет инвестиацияләрен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләрен чагылдыру тәртибе Башкарма комитетның муниципаль хокукий акты белән билгеләнә.

Муниципаль милектәге капиталъ төзелеш объектларына бюджет инвестиацияләрен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре бюджетара субсидияләр исәбеннән финанслашу гамәлгә ашырыла торган инвестиция проектлары нигезендә һәр инвестиция проекты һәм аңа туры килә торган

чыгымнарның ведомство структурасы составында жирлек бюджеты туринда жирлек Советы карары белэн расланырга тиеш.

Муниципаль учреждениелэр һәм муниципаль унитар предприятиелэр булмаган юридик затларга бюджет инвестицияләре бирү нигезендә гамәлгә ашырыла

10 статья. Резерв фонды

1. Жирлек бюджетының чыгым өлешендә Башкарма комитетның резерв фондын булдыру күздә тотыла.

2. Жирлек бюджетының чыгым өлешендә жирлек Советы һәм жирлек Советы депутатларының резерв фондларын булдыру тыела.

3. Башкарма комитетның резерв фонды күләме жирлек бюджеты туриндагы каар белән билгеләнә һәм курсәтелгән каар белән расланган чыгымнарның гомуми күләменең өч процентаеннан артмаска тиеш.

4. Жирлек бюджеты составында каалган Башкарма комитетның резерв фондының бюджет ассигнованиеләре Башкарма комитетның муниципаль хокукий актлары нигезендә файдаланыла.

5. Жирлек бюджеты составында каалган Башкарма комитетның резерв фондының бюджет ассигнованиеләреннән файдалану тәртибе башкарма комитет карары белән билгеләнә.

6. Башкарма комитетның резерв фондының бюджет ассигнованиеләреннән файдалану туриндагы хисап бюджет үтәлеше туринда квартал саен һәм еллык хисапларга күшүп бирелә.

11 статья. Жирлек бюджетында каалмаган чыгымнарны гамәлгә ашыру

1. Чыгым йөкләмәләренең яңа төрләрен кабул итүгә бюджет ассигнованиеләре бүләп бирү яисә чыгым йөкләмәләренең гамәлдәге төрләрен үтәүгә бюджет ассигнованиеләрен арттыру, тиешле бюджет ассигнованиеләрен бюджет туриндагы каарга кертү шарты белән яисә агымдагы финанс елында, жирлек бюджетына өстәмә түләүләрнең тиешле чыганаклары булганды һәм (яисә) жирлек бюджеты чыгымнарының аерым статьялары буенча бюджет ассигнованиеләре кыскартылганда, жирлек Советы карарына тиешле үзгәрешләр керткәннән соң, чираттагы финанс елы башыннан гына гамәлгә ашырылырга мөмкин.

12 статья. Муниципаль берәмлекнең чыгым йөкләмәләре

1. Муниципаль берәмлекнең чыгым йөкләмәләре нәтиҗәдә барлыкка килә:

1) жирле эһәмияттәге мәсьәләләр һәм федераль законнар нигезендә жирле үзидарә органнары хәл итәргә хокуклы башка мәсьәләләр буенча муниципаль хокукий актлар кабул итү, шулай ук әлеге мәсьәләләр буенча муниципаль берәмлек (муниципаль берәмлек исеменнән) шартнамәләр (килешүләр) төзү;

2) жирле үзидарә органнары тарафыннан үzlәренә тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда муниципаль хокукий актлар кабул итү;

3) муниципаль казна учреждениеләре тарафыннан муниципаль берәмлек исеменнән шартнамәләр (килешүләр) төзү.

2. Муниципаль берәмлекнең әлеге статьяның 1 өлешендәге беренче һәм өченче пунктларында күрсәтелгән чыгым йөкләмәләре жирле үзидарә органнары тарафыннан мөстәкыйль билгеләнә һәм үз керемнәре һәм жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары исәбенә үтәлә.

Әлеге статьяның 1 өлешендәге икенче пунктында күрсәтелгән муниципаль берәмлекнең чыгым йөкләмәләре федераль законнар (Татарстан Республикасы законнары) нигезендә жирле үзидарә органнарының муниципаль хокукий актлары белән билгеләнә, жирле бюджетларга бирелә торган субвенцияләр исәбеннән һәм чикләрендә жирле бюджетларга 140 статьяда каралган тәртиптә үтәлә.

3. Жирле үзидарә органнары, таләпләрне үтәп, даими нигездә үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы депутатларның, жирле үзидарәнен сайланулы вазифаи затларының, муниципаль хезмәткәрләрнен, муниципаль учреждениеләр хезмәткәрләренен хезмәте өчен түләү күләмнәрен һәм шартларын мөстәкыйль билгели.

4. Жирле үзидарә органнары башка муниципаль берәмлекләрнең жирле үзидарә органнары, дәүләт хакимиите органнары компетенциясенә кermәгән һәм федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән аларның компетенциясенән төшереп калдырылмаган мәсьәләләрне хәл итүгә бәйле чыгым йөкләмәләрен бары тик үз финанс акчалары булганда гына (бюджетара трансфертлардан тыш) билгеләргә һәм үтәргә хокуклы.

5. Муниципаль берәмлекнең чыгым йөкләмәләре реестры Башкарма комитет каравы белән билгеләнгән тәртиптә алыш барыла.

13 статья . Жирлек бюджеты кытлыгы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елына жирлек бюджеты кытлыгы, әлеге статьяның 2 өлешендә билгеләнгән чикләүләрне

үтэп, жирлек советы каары белән билгеләнә.

2. Жирлек бюджеты кытлыгы, кире кайтарылмый торган түләүләрнең һәм (яки) түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренең расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирлек бюджеты керемнәренең расланган еллык гомуми күләменең 10 проценттан артмаска тиеш.

Жирлек советы каары белән муниципаль берәмлек милкендәге акцияләр сатудан һәм капиталда катнашуның башка рәвешләреннән кергән керемнәр кытлыгын финанслау чыганаклары составында жирлек советы каары белән расланган һәм жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчалар кимү очрагында, жирлек бюджеты кытлыгы әлеге өлештә билгеләнгән чикләүләрдән артып китәргә һәм жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчалар күләме кимергә мөмкин.

3. Жирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисап күрсәткечләре буенча барлыкка килгән бюджет дефициты әлеге статьяның 2 өлешенде билгеләнгән чикләүләргә туры килергә тиеш.

14 статья. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары

1. Жирлек бюджеты кытлыгын эчке финанслау чыганаклары составына кертәлә:

1) номиналь хакы Россия Федерациясе валютасында курсәтелгән муниципаль кыйммәтле кәгазыләрне урнаштырудан кергән акчалар һәм аларны түләүгә жибәрелгән акчалар арасында аерма;

2) муниципаль берәмлек тарафыннан кредит оешмаларының Россия Федерациясе валютасындагы жәлеп итегендә һәм түләнгән кредитлары арасындагы аерма;

3) Россия Федерациясе валютасында муниципаль берәмлек тарафыннан жирлек бюджетына һәм Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бирелгән бюджет кредитлары арасындагы аерма;

4) тиешле финанс елы дәвамында жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчаларны үзгәрту;

5) жирлек бюджеты кытлыгын эчке финанслауның бүтән чыганаклары.

2. Жирлек бюджеты кытлыгын эчке финанслауның бүтән чыганаклары составы билгеләнә

3. Агымдагы финанс елы башына жирлек бюджеты акчаларының калган өлеше жирлек Советы каары белән билгеләнә торган күләмдә агымдагы финанс елында вакытлыча касса өзеклекләрен каплауга юнәлдерелергә мөмкин.

15 статья. Муниципаль бурыч

1. Муниципаль бурыч структурасы бурыч йөкләмәләренең әлеге статьяда билгеләнгән төрләре буенча муниципаль бурыч йөкләмәләре төркемлекеннән тора.

2. Муниципаль берәмлекнең бурыч йөкләмәләре йөкләмәләр рәвешендә булырга мөмкин:

1) муниципаль кыйммәтле кәгазыләр;

2) Россия Федерациясе валютасында Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка жәлеп ителгән бюджет кредитлары;

3) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясеннән чит ил валютасында жәлеп ителгән бюджет кредитлары;

4) муниципаль берәмлек тарафыннан кредит оешмаларыннан Россия Федерациясе валютасында жәлеп ителгән кредитлар;

5) Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль гарантияләргә;

6) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясе чит ил валютасында бирелгән муниципаль гарантияләргә;

7) әлеге кодекс гамәлгә кергәнче барлыкка килгән һәм муниципаль бурычка кертелгән бүтән бурыч йөкләмәләре буенча.

2. Муниципаль бурыч күләменә кертелә:

1) муниципаль кыйммәтле кәгазыләр буенча бурычның номиналь суммасы;

2) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;

3) муниципаль берәмлек тарафыннан алынган кредитлар буенча төп бурыч күләме;

4) муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме;

5) муниципаль берәмлекнең түләнмәгән бурыч йөкләмәләренең бүтән (курсәтелгәннәрдән тыш) күләме.

Муниципаль берәмлекнең бурыч йөкләмәләре кыска вакытлы (бер елдан кимрәк), уртacha сроклы (бер елдан биш елга кадәр) һәм озак сроклы (биш елдан алыш 10 елга кадәр) булырга мөмкин.

3. Муниципаль бурыч белән идарә иту Башкарма комитет тарафыннан муниципаль хокукий актлар нигезендә башкарыла.

4. Муниципаль бурыч йөкләмәләрен исәпкә алу һәм теркәү жирлекнен муниципаль бурыч кенәгәсендә башкарыла.

Муниципаль бурыч кенәгәсен алыш бару башкарма комитетның финанс

органы тарафыннан башкарыла.

5. Муниципаль берэмлек, әгәр әлеге йөкләмәләр муниципаль берэмлек тарафыннан гарантияләнмәгән булса, Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы һәм башка муниципаль берэмлекләрнең бурыч йөкләмәләре буенча жавап бирми.

6. Муниципаль бурычның иң чик күләме, кире кайтарылмый торган түләүләрнең һәм (яисә) түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренен расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирлек бюджеты керемнәренен расланган гомуми еллык күләменнән артмаска тиеш.

7. Жирлек советы каары белән чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килүче елның 1 гыйнварына муниципаль бурычның иң югары чиге билгеләнә, ул муниципаль гарантияләр буенча бурычның иң югары чиген күрсәтеп исәп-хисап күрсәткеченнән тора.

8. Чираттагы финанс елында һәм план чорында жирлек бюджеты турында жирлек Советы каары белән расланган чираттагы финанс елында һәм план чорында муниципаль бурычка хезмәт күрсәту чыгымнарының иң чик күләме, хисап финанс елында жирлек бюджеты үтәлеше турындагы хисап күрсәткечләре буенча, жирлек бюджеты чыгымнары күләменең 15 процентыннан артмаска тиеш, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан бирелә торган субвенцияләр исәбеннән гамәлгә ашырыла торган чыгымнар күләменнән тыш.

9. Чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елына жирлек бюджеты турында жирлек Советы каары белән, әлеге статьяның 8 өлешендә билгеләнгән чикләүләрне үтәп, муниципаль бурычка хезмәт күрсәту чыгымнары күләме билгеләнә.

10. Муниципаль берэмлекнең Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр буенча бурыч йөкләмәләре муниципаль гарантияләрне туктатуга нигез булып торучы вакыйгалар (хәлләр) килгәндә тулысынча туктатылган дип санала һәм күрсәтелгән вакыйгалар (хәлләр) килеп житу (һөжүм итү турында белешмәләр алу) дәрәҗәсе буенча муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

11. Әлеге статьяның 10 өлешендә күрсәтелгән сроклар үткәннән соң, Башкарма комитетның муниципаль бурычтан Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен төшереп калдыру турында каары чыгарыла.

12. Муниципаль бурычны исәптән төшерү Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәләре төрләре буенча

муниципаль бурыч күләмен жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларында исәптән төшерү суммасын чагылдырмыйча гына, аларны исәптән төшерү суммасына киметү юлы белән гамәлгә ашырыла.

13. Элеге статьяның 10-12 өлешләренән гамәлдә булуы кредит килешүләре буенча йөкләмәләргә, Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, башка муниципаль берәмлекләр алдында муниципаль бурыч йөкләмәләренә кагылмый.

16 статья Муниципаль бурыч алулар гамәлгә ашыру

1. Муниципаль бурыч алуларны (алга таба - бурыч алулар) гамәлгә ашыру хокуку Башкарма комитетка бирелә.

2. Россия Федерациясе субъектының эчке Дәүләт бурыч алулары һәм муниципаль эчке бурыч алулар Россия Федерациясе субъекты бюджеты һәм жирле бюджет кытлыгын финанслау, шулай ук Россия Федерациясе субъектының һәм муниципаль берәмлекнең бурыч йөкләмәләрен түләү, финанс елы дәвамында Россия Федерациясе субъекты бюджеты һәм жирле бюджет счетларында калган акчаларны тулыландыру максатларында гамәлгә ашырыла.

3. Жирле бюджетка акча жәлеп итү күләмнәре чираттагы финанс елына һәм план чорына Россия Федерациясе субъектының эчке һәм тышкы бурыч алулары программалары чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль эчке һәм тышкы бурыч алулар программалары белән билгеләнә) һәм тиешле финанс елында акчаларны жәлеп итүнең гомуми суммасы жирле бюджет кытлыгын финанслауга жибәрелә торган акчаларның гомуми суммасыннан һәм жирле бюджет турында тиешле финанс елына расланган муниципаль берәмлекнең бурыч йөкләмәләрен түләү күләмнәреннән, әлеге Кодексның 103 һәм 104 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алып, артмаска тиеш.

4. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль эчке бурыч алулар программыны чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) гамәлгә ашырыла һәм (яисә) түләнгән тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча (чираттагы финанс елында) муниципаль эчке бурыч алулар исемлегеннән тора.

Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлекнен бурыч алулар программыны чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турындагы каарарга күшүмтә булып тора.

17 статья. Муниципаль кыйммәтле кәгазыләр эмиссиясе

1. Алгы финанс елына һәм план чорының яисә муниципаль кыйммәтле кәгазыләрнең чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елында (чираттагы финанс елына) һәм план чорының һәр елында Россия Федерациясе субъекты дәүләт хакимиятенең югары башкарма органы, муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы тарафыннан Россия Федерациясе субъектының эчке һәм тышкы бурычының югары чикләре, муниципаль эчке бурыч турындагы закон (карап) белән билгеләнгән тиешенчә Россия Федерациясе субъекты дәүләт хакимиятенең югары башкарма органы, муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы тарафыннан билгеләнә.

18 статья . Муниципаль гарантияләрне бирү

1. Рангазар авыл жирлеге муниципаль берәмлеге исеменнән гарантияләр жирлек Советының бюджет турындагы каарында курсәтелгән муниципаль гарантияләрнең гомуми суммасы чикләрендә Башкарма комитет тарафыннан бирелә.

2. Муниципаль гарантия принципалның бенефициар каршында шартнамәдән яки башка килешүдән (төп йөкләмәдән) килеп чыккан акчалата йөкләмәләрен тиешенчә үтәүне тәэмин итә.

3. Россия Федерациясе субъектының финанс органы, муниципаль берәмлекнең финанс органы бирелгән гарантияләрне, алар буенча муниципаль бурычны арттыру, принципалларны тулысынча йә өченче затлар тарафыннан үтәү, принципал йөкләмәләренең нинди дә булса өлешендә тулы күләмдә яисә принципал йөкләмәләренең нинди дә булса өлешендә туктатылу, гарантияләр белән тәэмин ителгән принципал йөкләмәләренең яисә принципал йөкләмәләренең нинди дә булса өлешендә, шулай ук муниципаль гарантияләрдә билгеләнгән башка очракларда муниципаль бурычны киметүне исәпкә алып бара.

4. Россия Федерациясе дәүләт гарантияләре, Россия Федерациясе субъектының дәүләт гарантияләре, Россия Федерациясе валютасындагы муниципаль гарантияләр программы чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган Россия Федерациясе дәүләт гарантияләре, Россия Федерациясе субъектының дәүләт гарантияләре, Россия Федерациясе субъектының дәүләт гарантияләре, Россия Федерациясе валютасындагы муниципаль гарантияләр исемлегеннән тора:

1) гарантиянең һәр юнәлеше (максатлары), категорияләре (төркемнәре) һәм (яисә) принципалларның һәр юнәлеше (максатлары) буенча гарантияләр күләмен күрсәтеп гарантияләү юнәлешләре (максатлары);

2) гарантияләрнең гомуми күләме;

- 3) гарантның принципалларга карата регресс таләбе хокуки булу (булмау);
- 4) гарантияләрне бирү һәм үтәүнен башка шартлары.

Россия Федерациясе дәүләт гарантиясе Россия Федерациясе дәүләт гарантиясе белән тәэмин ителә торган йөкләмәләр белдерелгән валютада бирелә һәм үтәлә.

Күрсәтелгән гарантияләр Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр программысы составында расланган очракта гына гамәлгә ашырылырга тиеш.

Россия Федерациясе валютасындагы муниципаль гарантияләр программысы жирлек бюджеты турындагы карага күшымта булып тора.

2 бүлек. Жирлек бюджеты проектын төзү һәм карау

19 статья. Жирлек бюджеты проектын төзү нигезләре

1. Жирлек бюджеты проекты чыгым йөкләмәләрен финанс белән тәэмин итү максатларында жирлекнең социаль-икътисади үсешен фаразлау нигезендә төzelә.

2. Жирлек бюджеты проекты өч елга (чираттагы финанс елына һәм план чорына) төzelә һәм раслана.

Әгәр жирлек бюджеты проекты чираттагы финанс елына төzelә һәм раслана икән, Башкарма комитет уртacha сроклы финанс планын эшли һәм раслый.

3. Жирлек бюджеты проектын төзү тәртибе һәм сроклары Башкарма комитет каары белән билгеләнә.

4. Жирлек бюджеты проекты халык алдында тыңлауларда жирлек Советы каары белән билгеләнгән тәртиптә фикер алышырга тиеш. Халык алдында тыңлаулар нәтижәләре буенча тәкъдимнәр эшләнә, алар нигезендә Башкарма комитетның финанс органы жирлек бюджеты проектын эшләп бетерә.

20 статья. Жирлек бюджеты проектын төзү өчен кирәkle белешмәләр

1. Жирлек бюджеты проектын үз вакытында һәм сыйфатлы төзү максатларында Башкарма комитетның финанс органы башка финанс органнарыннан, шулай ук дәүләт хакимиятенең башка органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан кирәkle белешмәләр алырга хокуклы.

2. Жирлек бюджеты проектын төзү түбәндәгеләргә нигезләнә:
  - 1) Россия Федерациясе Президентының Бюджет юлламасында;
  - 2) Татарстан Республикасы Президенты юлламасы;
  - 3) жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразлары;
  - 4) бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре.

21 статья. Рангазар авыл жирлеге муниципаль берәмлегенең социаль-икътисади үсеше фаразы

1. Жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы кимендә өч елга эшләнә.
  2. Жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы ел саен Башкарма комитет каары белән билгеләнгән тәртиптә эшләнә.
  3. Жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы Башкарма комитет тарафыннан жирлек бюджеты проектын жирлек Советына керту турында каар кабул итү белән бер үк вакытта хуплана.
  4. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразы план чорының параметрларын төгәлләштерү һәм план чорының икенче елы параметрларын өстәү юлы белән эшләнә.
- Жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразына аңлатма язында фараз параметрларын нигезләү, шул исәптән, фаразланган үзгәрешләрнең сәбәпләрен һәм факторларын күрсәтеп, элек расланган параметрлар белән чагыштыру китерелә.
5. Жирлек бюджеты проектын төзү яки карау барышында жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразын үзгәрту жирлек бюджеты проектының төп характеристикаларын үзгәртүгә китерә.

22 статья. Рангазар авыл жирлеге муниципаль берәмлегенең уртacha вакытка финанс планы

1. Рангазар авыл жирлеге муниципаль берәмлегенең уртacha сроклы финанс планы ел саен Башкарма комитет тарафыннан билгеләнгән нигезләмәләрне үтәп, ел саен эшләнә һәм раслана.

Рангазар авыл жирлеге муниципаль берәмлегенең уртacha сроклы финанс планы күрсәткечләре һәм жирлек бюджеты проектының төп күрсәткечләре бер-берсенә туры килергә тиеш.

2. Рангазар авыл жирлеге муниципаль берәмлегенең расланган уртacha вакытка исәпләнгән финанс планы түбәндәге параметрларны үз эченә алырга

тиеш:

- 1) жирлек бюджеты керемнәренең һәм чыгымнарының фаразланыла торган гомуми құләме;
- 2) бюджет акчаларын баш бүлүчеләр буенча бюджет ассигнованиеләре құләмнәре (бүлекчәләр, максатчан статьялар һәм чыгымнар классификациясе чыгымнары төрләре);
- 3) бюджет қытлығы (профицит);
- 4) Чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына муниципаль бурычның иң югары чиге.

Башкарма комитет тарафыннан Рангазар авыл жирлеге муниципаль берәмлекнәң уртача сроклы финанс планы күрсәткечләре раслау каралырга мөмкин.

3. Муниципаль берәмлекнәң уртача сроклы финанс планы күрсәткечләре индикатив характерга ия һәм чираттагы финанс елына һәм план чорына Рангазар авыл жирлеге муниципаль берәмлекнәң уртача сроклы финанс планын эшләгендә һәм раслаганды үзгәртелергә мөмкин.

4. Рангазар авыл жирлеге муниципаль берәмлекнәң уртача сроклы финанс планы план чорына күрсәтелгән план параметрларын төгәлләштерү һәм план чорының икенче елына параметрлар өстәү юлы белән эшләнә.

5. Рангазар авыл жирлеге муниципаль берәмлекнәң уртача сроклы финанс планы проектына аңлатма язында урта сроклы финанс планы параметрларын нигезләү, шул исәптән аларны, планлаштырылган үзгәрешләрнең сәбәпләрен күрсәтеп, элек хупланган параметрлар белән чагыштыру китерелә.

23 статья. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру

1. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру финанс органы билгели торган методика нигезендә һәм тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру гамәлдәге һәм кабул ителә торган йөкләмәләрне үтәүгә бюджет ассигнованиеләре буенча аерым гамәлгә ашырыла.

3. Физик һәм юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) муниципаль задание, шулай ук аның хисап финанс елында һәм агымдагы финанс елында үтәлешен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

24 Статья. Озак вакытлы максатчан программалар

1. Жирлек бюджеты акчалары хисабына тормышка ашырыла торган озак вакытлы максатчан программалар (ярдемче программалар) Башкарма комитет каары белән раслана.

Озак сроклы максатчан программаларны гамәлгә ашыру сроклары Башкарма комитет каары белән билгеләнгән тәртиптә билгеләнә.

Озак сроклы максатчан программаларны эшләү турында каарлар кабул итү, шулай ук аларны формалаштыру һәм гамәлгә ашыру тәртибе Башкарма комитет каары белән билгеләнә.

2. Ozak сроклы максатчан программаларны (ярдемче программаларны) гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре күләме, башкарма комитетның хокукий акты нигезендә бюджет чыгымнарының һәр программасы (ярдемче программасы) буенча бюджет чыгымнарының ведомство структурасы составында жирлек бюджеты турында каар белән раслана.

Чираттагы финанс елыннан башлап финансланырга тәкъдим ителә торган озак сроклы максатчан программалар Башкарма комитет каары белән жирлек бюджеты турындагы каар проекты кертелгәнчегә кадәр бер айдан да соңга калмыйча расланаырга тиеш.

3. Һәр озак сроклы максатчан программа буенча ел саен аны тормышка ашыруның нәтижәлелеген бәяләү үткәрелә. Ozak сроклы максатчан программаны тормышка ашыруның нәтижәлелеген бәяләү тәртибе һәм критерийлары Башкарма комитет каары белән билгеләнә.

Озак сроклы максатчан программаны тормышка ашыруның нәтижәлелеген бәяләү нәтижәләре буенча Башкарма комитет житәкчесе тарафыннан жирлек бюджеты турындагы каар проекты кертелгәнчегә кадәр бер айдан да соңга калмыйча, чираттагы финанс елыннан башлап программаны тормышка ашыруга бюджет ассигнованиеләрен қыскарту яки аны вакытыннан алда туктату турында каар кабул ителергә мөмкин.

Әлеге каар кабул ителгән очракта һәм жирлек бюджетында муниципаль контрактлар программаларын үтәү йөзеннән төzelгән муниципаль контрактлар булганда, муниципаль контрактлардан килеп чыга торган чыгым йөкләмәләрен үтәүгә бюджет ассигнованиеләре карала.

25 статья. Ведомство максатчан программалары

1. Жирлек бюджетында ведомство максатчан программаларын гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре кааралырга мөмкин, аларны эшләү, раслау һәм гамәлгә ашыру башкарма комитет каары белән билгеләнгән тәртиптә

гамэлгэ ашырыла.

26 статья. Муниципаль юл фондлары

1. Муниципаль юл фонды акчалары жирле әһәмияттәге автомобиль юлларын проектлауга, төзүгә, реконструкцияләүгә, капиталь ремонтлауга һәм карап тотуга, шулай ук күп фатирлы йортларның ишегалды территорияләрен, жирлектәге күпфатирлы йортларның ишегалды территорияләренә керү юлларын капиталь ремонтлауга һәм ремонтлауга юнәлтелә.

2. Муниципаль юл фонды акчаларыннан файдалану жирлек советы каары белән расланган бюджет ассигнованиеләре чикләрендә, бюджет акчаларының нәтижәлелеге һәм нәтижәлелеге принципыннан чыгып башкарыла.

Агымдагы финанс елында файдаланылмый торган муниципаль юл фондының бюджет ассигнованиеләре чираттагы финанс елында муниципаль юл фондының бюджет ассигнованиеләрен арттыруга юнәлдерелә.

3. Муниципаль юл фондын формалаштыру һәм куллану тәртибе жирлек Советы каары белән билгеләнә.

27 статья. Жирлек бюджеты турында жирлек Советы каары проектында карау һәм раслау өчен бирелә торган курсәткечләр составы

1. Жирлек Советының бюджет турындагы каарында бюджетның төп характеристикалары булырга тиеш, аларга бюджет керемнәренең гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, бюджет дефициты (процифит) керә.

2. Бюджет турында каар белән билгеләнә:

1) бюджет керемнәренең баш администраторлары исемлеге;

2) бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары исемлеге;

3) чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) чыгымнарның ведомство структурасында бюджетлар чыгымнары классификациясенең бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары һәм чыгымнар төрләре буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү;

4) гавами норматив йөкләмәләрне үтәүгә юнәлдерелә торган бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме;

5) Чираттагы финанс елында (чираттагы финанс елында һәм план чорында) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына башка бюджетлардан алына торган һәм (яисә) бирелә торган бюджетара трансферлар күләме;

6) Чираттагы финанс елына һәм план чорының беренче елына бюджет расланган очракта шартлы рәвештә раслана торган (расланган) чыгымнарның

гомуми күләме план чорының беренче елына бюджет чыгымнарының гомуми күләменең кимендә 2,5 проценты күләмендә, план чорының икенче елына бюджет чыгымнарының гомуми күләменең кимендә 5 проценты күләмендә;

7) бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары 96 статьяда билгеләнгән

8) Чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елына) килә торган елның 1 гыйнварына муниципаль эчке бурычның ин югары чиге, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның ин югары чиген күрсәтеп, муниципаль бурычның ин югары чиге;

9) жирлек бюджетының билгеләнгән башка күрсәткечләре

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет расланган очракта, жирлек Советының бюджет түрындагы каары проекты расланган бюджетның план чорының параметрларын үзгәрту һәм аларга бюджет проектының план чорының икенче елы параметрларын өстәү юлы белән раслана.

Жирлек бюджетының план чорының параметрларын үзгәрту жирлек Советы каарлары нигезендә башкарыла.

Жирлек бюджеты чыгымнарының ведомство структурасы күрсәткечләрен үзгәрту расланган бюджет ассигнованиеләрен арттыру яисә кыскарту яисә ведомство структурасына бюджет ассигнованиеләрен өстәмә максатчан статьялар һәм (яисә) тиешле бюджет чыгымнары төрләре буенча керту юлы белән гамәлгә ашырыла.

3 бүлек. Жирлек бюджетын карау һәм раслау

28 статья. Жирлек советының авыл жирлеге Советы каравына авыл жирлеге бюджеты түрындагы каары проектын керту

1. Жирлек советының авыл жирлеге бюджеты түрындагы каары проекты Башкарма комитет тарафыннан жирлек Советы каарлары белән билгеләнгән срокларда, ләкин агымдагы елның 15 ноябреннән дә соңга калмычча, түбәндәгә документлар һәм материаллар белән бер үк вакытта авыл жирлеге Советы каравына кертелә:

1) Бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре;

2) агымдагы финанс елының узган чорында социаль-икътисадый үсешнең якынча йомгаклары һәм агымдагы финанс елында көтелүче социаль-икътисадый үсеш нәтижәләре;

3) социаль-икътисадый үсеш фаразы;

4) урта сроклы финанс планы проекты;

5) бюджет проектына анлатма языу;

6) Чираттагы финанс елы азагына (чираттагы финанс елы азагына һәм план чорының һәр елы азагына) муниципаль бурычның ин югары чиге;

7) Чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына)

муниципаль эчке бурыч алулар программы проекты);

8) Чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) муниципаль гарантияләр программалары проектлары;

9) агымдагы финанс елына бюджетның көтелгән үтәлешен бәяләү;

10) күрсәтелгән бюджет сметаларына карата жирлек Советы тарафыннан тәкъдим ителгән, күрсәтелгән органнарның бюджет сметалары, Башкарма комитетның финанс органы белән каршылыклар барлыкка килгән очракта, тапшырыла;

11) озак вакытлы максатчан программалар исемлеге;

12) башка документлар һәм материаллар.

29 статья. Жирлек бюджеты турында карап проектын карау һәм аны раслау тәртибе

1. Башкарма комитет тарафыннан жирлек бюджеты турындагы карап проектын жирлек Советы каравына керткәннән соң ике эш көне эчендә муниципаль берәмлек Башлыгы аны жирлек Советының бюджет буенча дайми комиссиясенә (алга таба-Комиссия) жибәрә .

2. Жирлек Советы комиссиясе әлеге проект алғаннан соң өч эш көне эчендә тапшырылган документларның һәм материалларның Россия Федерациясе бюджет законнарына туры килүе турында бәяләмә әзерли.

3. Муниципаль берәмлек башлыгы, жирлек Советы комиссиясе бәяләмәсе нигезендә, жирлек Советы каравына жирлек бюджеты турындагы карап проектын кабул итү яки аны эшләп бетерү өчен Башкарма комитетка кире кайтару турында карап кабул итә.

4. Жирлек бюджеты турындагы карап проекты барлык кирәклे документлар һәм материаллар белән Башкарма комитет тарафыннан эшләп бетерергә алынганнан соң биш эш көне эчендә жирлек Советына тәкъдим ителергә тиеш.

5. Жирлек бюджеты турындагы карап проекты, жирлек Советына кертелгән көннән алыш өч эш көне эчендә, искәрмәләр һәм тәкъдимнәр керту өчен, шулай ук бәяләмә әзерләү өчен ревизия комиссиясенә муниципаль берәмлек Башлыгы тарафыннан жибәрелә.

6. Жирлек бюджеты турындагы карап проекты авыл жирлеге Советы тарафыннан чираттан тыш тәртиптә карау календарена кертелә.

7. Жирлек бюджеты турындагы карап проекты буенча гариза язу хокукуына һәм аны жирлек Советында карау барышында Башкарма комитет житәкчесе, яисә алар вәкаләт биргән вазыйфаи затлар ия.

8. Жирлек Советы комиссияләре жирлек бюджеты турында карап проектын карыйлар һәм аның буенча бәяләмәләр, төзәтмәләр һәм тәкъдимнәр әзерлиләр.

9. Жирлек бюджеты турындагы карап проектын карау нәтижәләре буенча жирлек Советы комиссиясе бәяләмәләр, төзәтмәләр һәм рекомендацияләр Икътисадый сәясәт һәм бюджет комиссиясенә жибәрәләр.

10. Алынган бәяләмәләр нигезендә авыл жирлеге Советының Икътисадый сәясәт һәм бюджет буенча комиссиясе жирлекнең социаль-икътисади үсеш фаразы, жирлек бюджеты турындагы карап проекты буенча гомумиләштерелгән бәяләмә әзерли.

11. Жирлек бюджеты чыгымнарының аерым юнәлешләрен арттыруны күздә тоткан төзәтмәләрдә башка юнәлешләр буенча финанслауны киметү яисә өстәмә керем чыганагын курсетү буенча тәкъдимнәр булырга тиеш.

12. Жирлек бюджетының чыгым өлешенә төзәтмәләрне караганда, башта чыгымнарны киметүне күздә тоткан төзәтмәләр карала һәм раслана, ә аннары жирлек бюджетының чыгым өлешен арттыруны күздә тоткан төзәтмәләр карала һәм раслана.

13. Кабул ителгән төзәтмәләр буенча чыгымнар суммасы арткан очракта, жирлек бюджеты чыгымнарының расланган күләме арткан очракта, төзәтмәләр буенча рейтинглы тавыш бирү үткәрелә яисә үзара бәйле төзәтмәләр пакеты раслана.

14. Икътисадый сәясәт һәм бюджет буенча комиссиянең гомумиләштерелгән бәяләмәсе нигезендә Башкарма комитет жирлек Советына карау өчен жирлек бюджеты турында карап проектын эшләп бетерә һәм кертә.

15. Жирлек Советы утырышында жирлек бюджеты турындагы карап проектын караганда, жирлек Советы Башкарма комитет житәкчесенең докладын, икътисади сәясәт һәм бюджет буенча комиссия рәисенең өстәмә докладын тыңлый һәм комиссия бюджеты проектын раслау турында карап кабул итә.

16. Жирлек Советының жирлек бюджеты турындагы каары чираттагы финанс елының 1 гыйнварыннан үз көченә керә.

Жирлек советының чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турында каары белән әлеге Нигезләмәнең 27 статьясы нигезендә курсәткечләр һәм характеристикалар расланган булырга тиеш.

17. Эгәр жирлек Советының авыл жирлеге бюджеты түрындагы каары ағымдагы финанс елы башыннан үз көченә көрмәгән булса:

1) Башкарма комитетның финанс органы ай саен бюджет акчаларын баш бүлүчегә бюджет ассигнованиеләрен һәм бюджет йөкләмәләре лимитларын хисап финанс елында бюджет ассигнованиеләренең уникенче өлешеннән һәм бюджет йөкләмәләре лимитларыннан артмаган құләмдә житкөрергә хокуклы;

2) жирлек бюджеты түрында жирлек Советы каары белән билгеләнә торган башка күрсәткечләр жирлек Советының хисап финанс елына бюджеты түрында каары белән билгеләнгән құләмнәрдә (нормативларда) һәм тәртиптә кулланыла;

3) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бюджетара трансферлар бүлү һәм бирү тәртибе хисап финанс елына билгеләнгән тәртиптә саклана.

18. Эгәр жирлек Советының авыл жирлеге бюджеты түрындагы каары ағымдагы финанс елы башыннан соң үз көченә керә һәм әлеге каар үз көченә кергән көнгә кадәр бюджет үтәлеше әлеге статьяның 17 һәм 18 өлешләре нигезендә гамәлгә ашырыла икән, күрсәтелгән каар үз көченә кергән көннән бер ай эчендә Башкарма комитет авыл жирлек Советының бюджет белән вакытлыча идарә итү чорында бюджет күрсәткечләрен төгәлләштерә торган каарына үзгәрешләр керту түрында каар проектын жирлек Советына карауга һәм раслауга тапшыра.

Әлеге каар проекты авыл жирлек Советы тарафыннан тәкъдим ителгән көннән 15 көннән дә артмаган срокта карала һәм раслана.

4 бүлек. Жирлек бюджеты үтәлеше

30 статья. Бюджетны үтәү нигезләре

1. Жирлек бюджетын үтәү жыелма бюджет язмасы һәм касса планы нигезендә оештырыла.

31 статья. Жирлек бюджетының жыелма бюджет язмасы

1. Жыелма бюджет язмасын төзу, алыш бару, раслау һәм ана үзгәрешләр керту тәртибе Башкарма комитетның финанс органы житәкчесе тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2. Жыелма бюджет язмасының расланган күрсәткечләре жирлек бюджеты түрындагы жирлек Советы каарына туры килергә тиеш.

Жирлек Советының бюджет түрындагы каарына үзгәрешләр керту түрында каар кабул ителгән очракта, Башкарма комитетның финанс органы житәкчесе жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр раслый.

3. Бюджет үтэлеше барышында жыелма бюджет язмасы күрсәткечләре, җирлек бюджеты турыйнагы карага үзгәрешләр кертмичә, Башкарма комитетның финанс органы житәкчесе каарлары нигезендә, җирлек бюджеты турыйнагы карага үзгәрешләр кертмичә, җирле бюджет язмасы күрсәткечләре үзгәртелергә мөмкин

4. Чыгымнар буенча жыелма бюджет язмасы күрсәткечләре чираттагы финанс елы башланганчы бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә житкерелә.

5. Жыелма бюджет язмасына бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджет ассигнованиеләре кертелә.

32 статья. Касса планы

1. Башкарма комитет касса планын төзү һәм алыш бару тәртибен, шулай ук бюджет акчаларын баш бүлүченен, бюджет керемнәренең баш администраторының, бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторының касса планын төзү һәм алыш бару өчен кирәклे белешмәләрнең составын һәм срокларын билгели.

2. Касса планын төзү һәм алыш бару башкарма комитетның финанс органы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

33 статья. Җирлек бюджетының керемнәр буенча үтәлеше

Жирлек бюджетының керемнәр буенча үтәлеше нигезендә башкарыла

34 статья. Җирлек бюджетының чыгымнар буенча үтәлеше

1. Башкарма комитет таләпләрне үтәү белән билгеләнә

2. Җирлек бюджетының чыгымнар буенча үтәлешен күздә тота:

- 1) Бюджет йөкләмәләрен кабул итү;
- 2) акчалата йөкләмәләрне раслау;
- 3) Акчалата йөкләмәләрне түләүне санкцияләү;
- 4) акчалата йөкләмәләрне үтәүне раслау.

3. Бюджет акчаларын алучы ача житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә.

Бюджет акчаларын алучы муниципаль контрактлар, физик һәм юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр белән башка шартнамәләр төзү юлы белән яисә Россия Федерациясе законнары, башка хокукый акт, килешү нигезендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә.

4. Бюджет акчаларын алучы казначылык тұләуләрен башкару турындагы күрсәтмәләр (алға таба - күрсәтмә) һәм аларны тұләүне санкцияләу өчен кирәkle башка документлар нигезендә, шулай ук оператив-эзләу чарапарын үтәүгә һәм зыян күрүчеләргә, шаһитларга һәм жинаять судында катнашучыларга карата куркынычсызлық чарапарын үтәүгә бәйле очракларда, күрсәтмәләр нигезендә, бюджет акчалары исәбеннән акча йөкләмәләрен тұләу бурычын раслый.

35 статья. Бюджет язмасы

1. Бюджет акчаларын баш бүлүчеләрнең (бүлүчеләрнең) бюджет язмаларын төзу һәм алып бару тәртибе, аларга үзгәрешләр кертуne дә керте, Башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

Бюджет акчаларын баш бүлүчеләрнең бюджет язмалары жыелма бюджет язмасы һәм Башкарма комитет тарафыннан расланган бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә төзелә.

Бюджет акчаларын бүлүчеләрнең бюджет язмалары бюджет ассигнованиеләре һәм аларга житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә төзелә.

2. Бюджет язмасын раслау һәм аңа үзгәрешләр керту бюджет акчаларын баш бүлүче (бүлүче) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Чыгымнар буенча бюджет язмасы күрсәткечләре чираттагы финанс елы башланганчы ведомство қарамагындағы бюджет акчаларын алучылар һәм бүлүчеләргә житкерелә.

3. Жыелма бюджет язмасы күрсәткечләре нигезендә бюджет акчаларын баш бүлүченең чыгымнары буенча бюджет язмасы белән расланган күрсәткечләрне жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертмичә үзгәрту рөхсәт ителми.

Бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет язмасы күрсәткечләре нигезендә бюджет акчаларын бүлүченең чыгымнары буенча бюджет язмасы белән расланган күрсәткечләрне бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертмичә үзгәрту рөхсәт ителми.

36 статья. Жирлек бюджетының бюджет кытлығын финанслау чыганаклары буенча үтәлеше

1. Бюджет кытлығын финанслау чыганаклары буенча жирлек бюджеты

үтәлеше жыелма бюджет язмасы нигезендә баш администратор, бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары администраторы тарафыннан Башкарма комитетның финанс органы билгеләгән тәртиптә башкарыла.

2. Бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджет ассигнованиеләре исәбеннән үтәлергә тиешле акчалата йөкләмәләрне түләүне санкцияләү Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

37 статья. Агымдагы финанс елы тәмамлану

1. Агымдагы финанс елында бюджет үтәлеше буенча операцияләрне тәмамлау Башкарма комитет тарафыннан билгеләнгән тәртиптә башкарыла

2. Бюджет ассигнованиеләре, бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм агымдагы финанс елын финанслауның иң чик күләмнәре 31 декабрьдә үз көченә керә.

38 статья. Авыл жирлеге Советының агымдагы финанс елына һәм план чорына бюджет турында каарына үзгәрешләр керту

1. Башкарма комитет жирлек Советының агымдагы финанс елына һәм план чорына әлеге каарны хокукий жайга салу предметы булган барлык мәсьәләләр буенча жирлек бюджеты турындагы каарына үзгәрешләр керту хакында каар проектын эшли һәм жирлек Советына тәкъдим итә.

Күрсәтелгән каар проекты белән бер үк вакытта түбәндәге документлар һәм материаллар тапшырыла:

1) агымдагы финанс елында социаль-икътисадый үсешнең көтелгән нәтижәләре һәм план чорында социаль-икътисадый үсешнең төгәлләштерелгән фаразы;

2) агымдагы финанс елының узган хисап чорында жирлек бюджеты үтәлеше турында белешмәләр;

3) агымдагы финанс елында жирлек бюджетының көтелгән үтәлешен бәяләү;

4) агымдагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турында жирлек Советы каарына тәкъдим ителә торган үзгәрешләрне нигезләп аңлатма языу.

2. План чорында жирлек бюджеты керемнәренең гомуми күләме арткан очракта, күрсәтелгән арту түбәндәгеләргә карый:

1) Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты дефицит белән расланган очракта, жирлек бюджеты кытлыгын киметү;

2) шартлы рәвештә расланган чыгымнарны тиешле арттыру.

План чорында жирлек бюджеты керемнэренең гомуми күләме кимегэн очракта, шартлы рәвештә расланган чыгымнар қүләме тиешле киметелергә тиеш.

5 бүлек. Бюджет хисабын төзү, тышкы тикшерү, карау һәм раслау

39 статья. Бюджет исәбе һәм бюджет хисаплылығы нигезләре

1. Бюджет хисаплылығын бюджет исәбе нигезләре билгеләнә

Бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бюджет керемнэренең баш администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары (алга таба - бюджет акчаларының баш администраторлары) ведомство буйсынуындагы бюджет акчаларын алучылар (бүлүчеләр), бюджет керемнәре администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары администраторлары тарафыннан бирелгән бюджет хисаплылығы нигезендә жыелма бюджет хисаплылығын төзи.

Жирлек бюджеты акчаларының баш администраторлары жыелма бюджет хисаплылығын ул билгеләгән срокларда Башкарма комитетның финанс органына тапшыралар.

2. Жирлекнең бюджет хисаплылығы бюджет акчаларының баш администраторларының жыелма бюджет хисаплылығы нигезендә Башкарма комитетның финанс органы тарафыннан төzelә һәм Башкарма комитет житәкчесенә тапшырыла.

3. Жирлекнең бюджет хисаплылығы еллык булып тора. Бюджет үтәлеше турындагы хисап квартал саен була.

4. Агымдагы финанс елның беренче кварталында, ярты еллыгында һәм тугыз аенда бюджет үтәлеше турындагы хисап Башкарма комитет житәкчесе тарафыннан раслана һәм жирлек советына жиберелә.

Жирлек бюджеты үтәлеше турында еллык отчетлар жирлек Советы карары белән расланырга тиеш.

40 статья. Жирлек бюджеты үтәлеше турында еллык хисапны тышкы тикшерү

1. Жирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисап, аны жирлек Советында караганчы, тышкы тикшерү узарга тиеш, ул бюджет акчаларының

баш администраторларының бюджет хисаплылыгын тышкы тикшерүне һәм бюджет үтәлеше турында еллык хисапка бәяләмә әзерләүне үз эченә ала.

2. Жирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү ревизия комиссиясе тарафыннан башкарыла.

3. Ревизия комиссиясенә тышкы тикшерү өчен Башкарма комитет тарафыннан кертелде

4. Башкарма комитет, аңа бәяләмә әзерләү өчен, агымдагы елның 1 апреленнән дә соңга калмыйча, жирлек бюджетының үтәлеше турында хисап бирә. Жирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисапка бәяләмә әзерләү бер айдан да артмаган сротта башкарыла.

5. Бюджет үтәлеше турындагы еллык хисапка бәяләмә, бер үк вакытта Башкарма комитетка жибәрелгән Ревизия комиссиясе тарафыннан жирлек Советына тапшырыла.

41 статья. Жирлек Советы тарафыннан бюджет үтәлеше турында еллык хисапны тәкъдим итү, карау һәм раслау

1. Жирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисап авыл жирлеге Советы каары белән раслана.

2. Жирлек бюджеты үтәлеше турында еллык хисап белән бер үк вакытта Башкарма комитет тарафыннан жирлек Советының бюджет үтәлеше турында каар проекти, резерв фонды ассигнованиеләренең үтәлеше турында хисап тапшырыла;

жирлек бюджетыннан бирелгән бюджет кредитлары турында хисап, эчке бурыч торышы турында хисап һәм бюджет законнары нигезендә башка хисап.

3. Жирлек Советы Ревизия комиссиясе бәяләмәсен алганнан соң жирлек бюджеты үтәлеше турындагы хисапны карый.

Бюджет үтәлеше турындагы еллык хисапны карау нәтиҗәләре буенча жирлек Советы Бюджет үтәлеше турындагы каарны раслау яисә кире кагу турында каар кабул итә.

Жирлек Советы тарафыннан бюджет үтәлеше турындагы каар кире кагылган очракта, ул мәгълүматларны дөрес яки тулы булмаган чагылдыру фактларын бетерү һәм бер айдан да артмаган сротта кабат тапшыру өчен кире кайтарыла.

4. Жирлек бюджеты үтәлеше турындағы еллық хисап авыл жирлеге Советына ағымдағы елның 1 маеннан да соңға калмыйча тапшырыла.

42 статья. Жирлек бюджеты үтәлеше турында жирлек Советы карары

1. Жирлек Советы карары белән, бюджет қытлыгы (профицит) курсәтелеп, хисап финанс елы өчен бюджет үтәлеше турында хисап раслана.

2. Хисап финанс елында жирлек бюджеты үтәлеше турындағы карага аерым күшымталар белән курсәткечләр раслана:

1) бюджет керемнәрен классификацияләү кодлары буенча бюджет керемнәре;

2) Бюджет керемнәренә карый торган дәүләт идарәсе секторының керем төрләре, төркемчәләрнең кодлары, операцияләр классификациясе буенча бюджет керемнәре;

3) тиешле бюджет чыгымнарының ведомство структурасы буенча бюджет чыгымнары;

4) бюджет чыгымнарын классификацияләү бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет чыгымнары;

5) бюджет қытлыгын финанслау чыганаклары классификациясе кодлары буенча бюджет қытлыгын финанслау чыганаклары;

6) бюджетлар қытлыкларын финанслау чыганакларына карый торган дәүләт идарәсе секторының операцияләре классификациясенең бюджетлар қытлыкларын финанслау чыганаклары төркемнәре, төркемчәләре, статьялары, төрләре буенча бюджет қытлыгын финанслау чыганаклары.

Жирлек бюджеты үтәлеше турындағы карап белән шулай ук жирлек бюджеты үтәлеше турында карап кабул итү өчен жирлек Советы карары белән билгеләнгән башка курсәткечләр дә раслана.